



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

MAKO/KAVOT/hallitussihteeri Jarmo Tiukkanen

LISÄLAUSUNTO

18.11.2021

HE 122/2021 vp

1/2

Hallintovaliokunta

Viite: Hallintovaliokuntakuulemisen (tiistaina 16.11.2021) jälkeen kysymykseen kansallisen viisumin jatkovalmistelun osalta

HALLITUKSEN ESITYS (HE 122/2021 vp) EDUSKUNNALLE LAEIKSI ULKOMAALAISLAIN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYSTÄ MAAHANMUUTTOHALLINNOSSA ANNETUN LAIN 3 JA 5 §:N MUUTTAMISESTA

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää kuulemisesta otsikkoasiassa tiistaina 16.11.2021. Kuulemisen yhteydessä valiokunta esitti pyynnön saada lisätietoja mm. siitä, mitkä ovat suunnitelmat kansallisen eli D-viisumin jatkovalmistelun osalta. Tämä lisälausunto toimitetaan valiokunnalle tämän kysymyksen osalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö näkee kansallisen eli D-viisumin kehittämistarpeet seuraavasti:

Hallituksen puoliväliriihessä kirjattiin keväällä 2021, että kansainvälisten osaajien saamiseksi ja opiskelijoiden jäämiseksi Suomeen oleskelulupien lupamenettelyä tulisi joustavoittaa ja nopeuttaa ja että D-viisumi ja muut välttämättömät uudistukset tulee viedä nopeasti eteenpäin. Budjetiriihessä syksyllä 2021 hallitus päätti laajentaa D-viisumin opiskelijoihin, tutkijoihin sekä heidän perheenjäseniinsä jo tällä hallituskaudella.

Kuten valiokuntakuulemisessa 16.11. todettiin, sisäministeriö ottaa päävastuun D-viisumin käyttötarkoituksen laajentamisen valmistelusta. Asia koskee valtioneuvoston ohjesäännön mukaisesti sisäministeriön hallinnonalalle kuuluvia maahantulon yleisiä edellytyksiä sekä maahanmuuton sääntelyä. Työ- ja elinkeinoministeriö ja ulkoministeriö ovat oman toimialansa osalta mukana valmistelussa, kuten myös Maahanmuuttovirasto lupaviranomaisena.

Viranomaisyhteistyössä on eri yhteyksissä tunnistettu D-viisumin käyttötarpeita näihin tilanteisiin:

- luonnonmarjapöimijät
- poikkeustilanteet (oleskelulupakortin kadottaneet ja kv. järjestöihin töihin tulevat henkilöt perheineen, joille UM myöntää oleskeluluvan Suomessa)
- vakavasti sairaat erikoissairaanhoidon Suomeen tulevat omakustanneasiakkaat (yli 90 päivää; erit. syöpähoitoihin tulevat henkilöt tuki-/perhejäsenet mukaan lukien)
- Suomen kansalaisen perheenjäsenet

Ulkomaalaislain 5 luvun muuttamista koskevassa valmistelussa ehdotetaan säädettäväksi työnantajan sertifiointista. Hallituksen esitys on tarkoitettu antaa eduskunnalle 5.5.2022. D-viisumia voisi tarjota myös sertifioidujen työnantajien työntekijöille maahantulon nopeutumiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö on lisäksi tunnistanut, että D-viisumia tulisi voida tulevaisuudessa käyttää laajemminkin työperusteisessa maahanmuutossa. Työhön tuleva henkilö voisi oleskeluluvan vireytyksen yhteydessä valita, haluaako hän samalla hakea D-viisumia maahantulon ja työn aloittamisen nopeuttamiseksi, kun oleskelulupa olisi myönnetty. Tällöin hakija saisi oleskelulupakortin Suomessa eli samalla tavalla kuin käsillä olevassa hallituksen esityksessä HE 122/2021 vp esitetään.

Työ- ja elinkeinoministeriö tiedostaa, että EU-säätely on otettava huomioon D-viisumin ja työperusteisten oleskelulupien osalta. EU:n yhdistelmälapadirektiivissä (2011/98/EU) säädetään, että yhdistelmäluvan myöntämistä, muuttamista tai uusimista koskeva päätös on yksi hallinnollinen asiakirja, joka sisältää sekä oleskelu- että työluvan. Siinä säädetään myös, että yhden hakemuksen menettely ei vaikuta viisumimenettelyyn, joka saattaa olla ensimmäisen alueelle pääsyn edellytyksenä. Komissio on kuitenkin tunnistanut yhdistelmälapadirektiivin soveltamisen kannalta ongelmalliseksi, että joillakin jäsenvaltioilla viisumin myöntäminen tuplaa hallinnollisen taakan ja selvitysten esittämisen, jolloin viisumimenettely voi olla vastoin direktiivin säätelyä ja myös pidentää käsittelyaikaa.

LIITTEET

-

JAKELU

Eduskunta/Hallintovaliokunta
UM/Pasi Tuominen ja Minna-Kaisa Liukko
SM/Tuuli Tuunanen
Migri/Pekka Lindroos

TIEDOKSI

TEM/MAKO